

BÖLÜM 8

DERİ HASTALIKLARI

Nergis ULAŞ¹

GİRİŞ

Deri, vücut bütünlüğünü koruyan, çevresel etkenlere karşı ilk savunma hattını oluşturan ve homeostazın sürdürülmesinde temel rol oynayan en geniş organdır. Ruminantlarda (sığır, koyun ve keçi) deri; fiziksel, kimyasal, biyolojik ve paraziter etkenlere sürekli maruz kaldığından, çok çeşitli hastalık tabloları gelişebilmektedir. Bu hastalıklar yalnızca hayvanın sağlığını değil, süt, et ve yapağı verimini, hatta deri endüstrisi açısından ekonomik değeri de doğrudan etkilemektedir. Ruminantlarda görülen deri lezyonları; enfeksiyöz veya non-enfeksiyöz kökenli olabilir. Klinik olarak lezyonlar çoğu zaman sistemik hastalıkların yansıması olabileceği gibi, primer deri patolojisi şeklinde de seyredebilir. Hastalıkların etiyopatogenezi, konak savunma mekanizmaları, çevre koşulları, beslenme düzeyi ve yönetim uygulamalarıyla yakından ilişkilidir. Bu bölümde, ruminantlarda deri hastalıklarının sınıflandırılması, etiyolojik faktörleri, patogenezi mekanizmaları, klinik belirtileri, tanı yaklaşımları ve kontrol stratejileri ele alınacaktır. Amaç, saha hekimlerine, araştırmacılara ve öğrencilere tanı ve tedavide bütüncül bir bakış açısı kazandırmak ve deri hastalıklarının sürü sağlığı yönetimindeki önemini vurgulamaktır.

NODÜLER DERİ HASTALIĞI (LUMPY SKIN DİSEASE)

Etiyoloji

Nodüler deri hastalığı (Lumpy Skin Disease, LSD), sığırlarda ciddi ekonomik kayıplara neden olan, *Capripoxvirus* genusuna ait Lumpy Skin Di-

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Atatürk Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, İç Hastalıkları AD., nergisulas@atauni.edu.tr, ORCID iD: 0000-0003-2340-6882

400 kg sığır için**Rp**

- I.** Activate Enj. Çöz. D: 1 (20 ml/şişe)
S: 1x2,5 ml, IM, tek doz.
(Enjeksiyon boyun bölgesine yapılmalıdır)
- II.** Biyoteknik Salisil Merhem D: 2 (80 gr/kutu)
S: 1xl, topikal, 3-4 gün

KAYNAKLAR

- Constable PD, Hinchcliff KW, Done SH, et al. *Veterinary medicine: A textbook of the diseases of cattle, horses, sheep, pigs, and goats*. 11th ed., England: Elsevier; 2017.
- Mulatu E, Feyisa A. Review: Lumpy skin disease. *Journal of Veterinary Science & Technology*. 2018;9(535): 1-8. doi: 10.4172/2157-7579.1000535
- Gilio Gasparotto PH, Ribeiro dos Santos I, Viera Dantas Filho J, et al. Characterization of Bovine Papillomavirus Types Detected in Cattle Rumen Tissues from Amazon Region, Brazil. *Animals*. 2024;14(15): 2262. doi: 10.3390/ani14152262
- Scott DW. Skin Diseases. Divers TJ, Peek SF (eds). *Rebhun's diseases of dairy cattle*. 3rd ed. St. Louis, Missouri: Elsevier; 2018.
- White SD, Theon AP, Angelos JA, Makhdoomi MM. Diseases of the skin. Smith BP, Van Metre DC, Pusterla N (eds). *Large Animal Internal Medicine* içinde. 6th ed. St. Louis, Missouri: Elsevier; 2020.
- Scott DW. Skin diseases. Peek SF, Divers TJ (eds) *Rebhun's Diseases of Dairy Cattle* içinde. 3rd ed. St. Louis, Missouri: Elsevier; 2018.
- Foster AP. Staphylococcal skin disease in livestock. *Veterinary Dermatology*. 2012; 23(4): 342–e63. doi: 10.1111/j.1365-3164.2012.01093.x
- Yeruham I, Elad D, Perl S, et al. Contagious impetigo in a dairy cattle herd. *Veterinary Dermatology*. 1996;7(4): 239-242. doi: 10.1111/j.1365-3164.1996.tb00253.x
- Paşa S, Erdoğan H, Erdoğan S, et al. Ruminantlarda yanıkara. Ok M (ed). *Ruminantlarda Klostridial Enfeksiyonlar*. 1. Baskı. Ankara: Türkiye Klinikleri; 2019. p.23-28.
- Civelek T, Tunç AC. Ruminantlarda gazlı gangren (malign ödem). Ok M (ed). *Ruminantlarda Klostridial Enfeksiyonlar*. 1. Baskı. Ankara: Türkiye Klinikleri; 2019. p.20-22.
- Scott DW. Color atlas of farm animal dermatology. 2nd edition. Hoboken, NJ : Wiley; 2018.
- Chase C, Kaitlyn L, McKenzie E, et al. *Blackwell's Five-Minute Veterinary Consult: Ruminant*. 1st ed. Iowa: Wiley Blackwell Inc., 2008.
- Spergser J, Neuhuber T, Haupt H, et al. Agreement between Clinical Assessment and Laboratory Diagnosis of Ringworm in Calves at Auction Markets. *Ani-*

- mals*. 2024;14(3):390. doi: 10.3390/ani14030390
- Patel KA, Bhoi DB, Raval JK. Photosensitization and its management in Livestock. *Journal of Livestock Science*. 2022;13: 188-193. doi: 10.33259/JLivestSci.2022.188-193
- Łagowski D, Gnat S, Nowakiewicz A, et al. Real-time PCR as an alternative technique for detection of dermatophytes in cattle herds. *Animals*, 2021;11(6): 1662. doi: 10.3390/ani11061662
- Shaibu SJ, Oyetunde IL, Jwander LD, et al. Flea bite dermatitis in a herd of dairy calves in Vom Nigeria. *Nigerian Veterinary Journal*, 2011;32(1): 65-66. doi: 10.4314/nvj.v32i1.68988
- Tsoi FMB, Ślapeta J, Reynolds M. Ctenocephalides felis (cat flea) infestation in neonatal dairy calves managed with deltamethrin pour-on in Australia. *Veterinary Parasitology*. 2020;279:109039 doi: 10.1016/j.vetpar.2020.109039
- Güleğen AE, Girişgin AO, Bakırcı S, et al. Sığırların doğal kene enfestasyonlarında bazı sentetik pyrethroid'lerin etkisi. *Etlik Veteriner Mikrobiyoloji Dergisi*, 2011;22(1): 32-38.
- Cortes H, Leita A, Gottstein B, et al. A review on bovine besnoitiosis: a disease with economic impact in herd health management, caused by Besnoitia besnoiti (Franco and Borges, 1916). *Parasitology*. 2014;141(11): 1406-1417. doi: 10.1017/S0031182014000262
- Mohammed A, Alkhafaji T, Al-Rubaye H, et al. Traumatic myiasis in animals from Iraq: a five years (2019-2023) survey, and a comprehensive epidemiological overview. *Tropical Animal Health and Production*, 2025;57(2): 99. doi:10.1007/s11250-025-04326-6
- Zerek A, Erdem İ, Yaman M. A Case of Traumatic Myiasis Caused by Wohlfahrtia magnifica (Schiner 1862) (Diptera: Sarcophagidae) in a Colt (Equus asinus). *Antakya Veteriner Bilimleri Dergisi*. 2024; 3(1): 12-15.
- Padula AM. Tick paralysis of animals in Australia. *Clinical Toxinology in Asia Pacific and Africa*. 2016:1-20. doi: 10.1007/978-94-007-6288-6_65-1